

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

แนวชายแดนของประเทศไทยด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก มีเขตแดนติดต่อกับพม่า (เมียนมาร์) มีความยาวถึง 2,532 กิโลเมตร และมีช่องทางที่ใช้ผ่านเข้า – ออก มากถึง 76 ช่องทาง ตลอดแนวพรมแดนมีสภาพภูมิประเทศทิวเขาสลับซับซ้อนและป่าทึบ แนวพรมแดนด้านเหนือเฉพาะที่ติดต่อกับจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และเชียงราย มีความยาวประมาณ 700 กิโลเมตร และเป็นที่ตั้งทิวเขามีชื่อเรียกว่า ภูเขาแดนลาว ซึ่งเป็นที่หลบซ่อน ถ้ำบังของกลุ่มกองทหารจีน คณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” หรือที่เรียกว่า กองพล 93 หลังการล่มสลายของพรรค “ก๊กมินตั๋ง” บนแผ่นดินใหญ่ ส่วนกองกำลังส่วนที่ทำการรบอยู่ทางภาคใต้ของ มณฑลยูนนาน ไม่สามารถติดตามกำลังส่วนใหญ่ไปเกาะไต้หวันได้ แยกพ่ายเข้าไปในสหภาพพม่าและเวียดนาม จำนวน 2 กองทัพ หรือ 4 กองพล คงเหลือเพียงกำลังพลที่เข้มแข็งคือ กองพล 93 ได้อพยพลอยหนีเข้าสู่พม่า

เมื่อต้นปี พ.ศ.2493 กองกำลังก๊กมินตั๋งไม่ยอมให้ปลดอาวุธหรือถอยออกจากสหภาพพม่าตามคำขอ ส่วนพม่าก็เพิ่งได้รับเอกราชใหม่ ซึ่งมีปัญหาในด้านการรวมชาติ แต่ก็ต้องนำกำลังจำนวนมากมาใช้ปราบปรามกองกำลัง ก๊กมินตั๋ง ที่ใช้รัฐฉานเป็นฐานปฏิบัติการและส่งกำลังกลับเข้าไปในแผ่นดินใหญ่ของจีน โดยหมายจะบุกกลับคืนประเทศเพื่อนบ้านที่พม่าต้องให้ความสำคัญ พม่าต้องนำกำลังถึง 2 หมื่นเศษมาใช้ปราบปราม แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ 2 – 3 ปีผ่านมา กองพล 93 แปรสภาพเป็นกองกำลังกึ่งชาติภายใต้การนำของ นายพล หลี่ มี่ อี้คิด แม่ทัพที่ 8 ได้สร้างรัฐซ้อนรัฐในพม่า ปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลพม่า มีการจัดการปกครองท้องถิ่น รับจ้างค้าเถียงยาเสพติดผ่านเข้ามาทางเขตประเทศไทย เพื่อหาทุนทรัพย์มาใช้ในกองทัพ และบางส่วนยังเข้าไปช่วยกองกำลังกะเหรี่ยงที่ต่อต้าน รัฐบาลพม่าอีกด้วย การดำรงอยู่ของก๊กมินตั๋งในพม่ายังผลกระทบต่อสหภาพพม่าเป็นอย่างมาก ซึ่งมีได้มีผลต่อความมั่นคงปลอดภัยเฉพาะพม่า แต่ยังส่งผลกระทบต่อการเมืองระหว่างพม่ากับจีนสืบเนื่องมาจากกองกำลังทหารจีนใช้พม่าเป็นฐานส่งกำลังไปก่อกวนจีนแผ่นดินใหญ่ และพม่า

ไม่สามารถร้องขอให้สหรัฐ ฯ จัดการได้ เพราะนโยบายสหรัฐ ฯ เองก็พยายามสร้างแนวป้องกันมิให้คอมมิวนิสต์บุกทะลวงสู่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงได้ให้การสนับสนุนกองกำลังทหารจีนพลัดถิ่นนี้ จากผลกระทบนี้ได้ส่งผลให้ความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างไทยและ พม่า ตกต่ำลงอย่างมากในปี พ.ศ.2496 ทั้งที่ก่อนหน้านี้ประเทศไทย ซึ่งมีดินแดนติดต่อกและเป็นชาติที่ร่วมอยู่ในค่ายของโลกเสรีมีบทบาทร่วมกันในการป้องกันคอมมิวนิสต์ที่กำลังคุกคาม

หลังจากสหประชาชาติเข้ามาแก้ปัญหาด้วยการขนย้ายกองพล 93 หรือกองกำลังทหารจีนกู้ชาติกลับได้หวั่น ยังมีกำลังบางส่วนที่ไม่ยอมกลับได้หวั่นซึ่งเป็นกำลังอาสาสมัครชาวยุโรปที่จัดกำลังเป็นรูปกองทัพคล้ายกองทัพประจำการทุกประการ หลบอาศัยในพรมแดนไทย – พม่าและดำเนินนโยบายรับการช่วยเหลือจากได้หวั่นอย่างลับ ๆ ต่อไปอีก 7 ปี ช่วงระยะเวลาดังกล่าว ประเทศไทยซึ่งมีภูมิประเทศ ที่เอื้อในการเป็นทั้งช่องทางเข้าสู่พม่าและที่หลบภัย จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำรงอยู่ของกำลังส่วนตกค้างต่อไป

ในที่สุดปี พ.ศ.2504 กองทหารพม่าร่วมกับกองทัพปลดแอกได้ทำการปราบปรามจีนอย่างหนัก กองทัพ 3 และกองทัพ 5 โดยนายพลหลี และนายพลต้วน จึงถอยเข้ามาอาศัยดินแดนไทย โดยไม่ยอมขนย้ายกลับได้หวั่น เมื่อสหประชาชาติดำเนินการครั้งที่ 2 ในการถอนกำลังปัจจุบันระยะเวลาล่วงเลยมาถึงครึ่งศตวรรษแล้ว ที่รัฐบาลไทยและกองทัพไทยต้องเข้ามาแก้ปัญหาผู้อพยพอดีตทหารจีนคณะชาติและครอบครัว รวมจำนวนประมาณ 12,000 คน ที่เข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกับราษฎรไทยตามแนวชายแดนไทย โดยผู้อพยพเหล่านี้ได้สร้างปัญหาสำคัญ ๆ หลายประการ ทั้งปัญหาด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาและที่สำคัญคือ การสร้างฐานอำนาจรัฐซ้อนรัฐขึ้น ในอาณาบริเวณที่ตนตั้งค่ายอยู่ โดยมีการปกครองตนเองกลายเป็นแดนสนธิยา ไม่ยอมรับกฎหมายไทย จัดสร้างสังคม และใช้ภาษาของตนเอง จัดเก็บภาษีเถื่อน ค้าอาวุธสงคราม และที่ร้ายแรงไปกว่านั้นคือ ปัญหายาเสพติด โดยกองกำลังอ้างว่า ต้องรับจ้างค้าฝิ่นเพื่อหาเงินมาเลี้ยงกองทัพ ต่อจากนั้นก็ได้ร่วมกับชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็น ขบวนการกู้ชาติพม่า แอบทยอยหลบเข้ามาอาศัยดินแดนไทยเป็นที่ซ่อนตัว

ในกรณียาเสพติดมักจะมีชาวจีนฮ่อเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเป็นส่วนใหญ่ โดยปัญหานี้ได้เป็นปัญหาถูกใช้เกี่ยวพันมาถึงปัจจุบันแม้จะหมดยุค “ก๊กมินตั๋ง”ไปแล้ว อาณาบริเวณเขตรบรบของสามประเทศคือ ไทย ลาว พม่า หรือสามเหลี่ยมทองคำ ก็ยังคงเป็นแหล่งผลิตฝิ่นดิบยาเสพติดระดับโลก ต่อมาได้พัฒนาเป็น ยาเสพติดรูปอื่น ๆ เช่นยาบ้า ในปัจจุบัน “ก๊กมินตั๋ง” เคยเป็นผู้ส่งออกไปจำหน่ายกับต่างประเทศส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันนี้กลับกลายเป็นชาวชนไทยเป็นผู้บริโภคเสียเอง

กลายเป็นปัญหาร้ายแรงของสังคมและความมั่นคงทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข

ที่ตั้งถิ่นฐานผู้อพยพทหารจีนบริเวณชายแดนไทยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่และ เชียงราย มีจำนวน 12 แห่ง ปัจจุบันได้แปรสภาพเป็นหมู่บ้านชาวไทย ส่วนพื้นที่ฐานปฏิบัติหลายแห่ง บริเวณคอยกลาง และคอยสามเส้า ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายที่กองทหารจีนทิ้งร้างกลับกลายเป็น ฐานปฏิบัติของกองกำลังขุนสำหรับชนกลุ่มน้อยเข้ามาอาศัยแทน และเมื่อขุนล่าต้องเข้าร่วมพัฒนาต่อ สหภาพพม่า ในอาณาบริเวณชายแดนไทย – พม่า พื้นที่ดังกล่าว จึงตกอยู่ในอิทธิพลของกองกำลังกลุ่มว่า หรือชนกลุ่มน้อยที่รัฐบาลพม่าให้การสนับสนุน ปัญหาการสู้รบระหว่างชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลพม่าใน ปัจจุบันคงยังมีอยู่อย่างอยู่ประปราย อีกประเด็นที่เป็นปัญหาที่สำคัญคือเขตแบ่งแดนระหว่างไทย – พม่า ที่ไม่ชัดเจน แม้จะเคยมีการจัดเขตแดนปักปันกันมาก่อน ซึ่งนับว่าในประเด็นนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นพื้นฐานสำหรับการปักปันเขตแดนระหว่าง สองประเทศในอนาคต

สำหรับประเด็นปัญหาระหว่างปี พ.ศ.2504 – 2527 ของกองทหารจีนคณะชาติ ซึ่งนอกจากจะ ละเมิดอธิปไตยของราชอาณาจักรไทยด้วยการนำกองทหารถืออาวุธเข้ามาตั้งอยู่ในบริเวณชายแดนไทย แล้วปัญหาสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นพอสรุปได้ดังนี้

- การเข้าออกราชอาณาจักรไทย โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากทหารจีนคณะชาติ กลุ่มต่าง ๆ มีการวางกำลังตั้งแต่ชายแดนไทย ไปจนถึงชายแดนติดต่อกับประเทศจีนกับสหภาพพม่า จึงมีการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนไปปฏิบัติการ และการส่งคนเดินทางไปมาเพื่อติดต่อประสานงานระหว่าง กันด้วย ซึ่งกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัย

- การลักลอบนำอาวุธ และกำลังพลเข้าออก เพราะหน่วยทหารจีนคณะชาติทุกกลุ่มต่างก็ แสวงหาคนหนุ่มเข้ามาประจำหน่วย ส่วนใหญ่จะรับเด็กหนุ่มจีนในพม่าเข้ามารับการฝึกอบรมเพื่อส่งไป ประจำตามหน่วยต่าง ๆ และบางกลุ่มยังลักลอบนำคนจากไต้หวันเข้ามาอีกด้วย ได้แก่ นายทหารระดับ ผู้บังคับบัญชา, ครูฝึก, และช่างทางเทคนิค ส่วนการแสวงหาอาวุธ กระสุน นั้น ส่วนใหญ่ซื้อจากประเทศ ลาว แล้วนำมาใช้ในหน่วยของตน บางหน่วยก็นำอาวุธยุทธโประณ์จากไต้หวันเข้ามา

- การค้าที่ผิดกฎหมาย เมื่อกองทัพที่ 3 โดยนายพล หลี่ เหวิน ผาน, กองทัพที่ 5 โดย นายพล ต้วน ชิ เหวิน ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไต้หวันแล้ว ก็จำเป็นต้องหาเงินทุนเพื่อเลี้ยงกำลังพล ด้วยการค้าฝิ่น โดยการรับจ้างพ่อค้าทั้งในและต่างประเทศนำฝิ่นจากรัฐโกกั้ง และรัฐฉาน มาขายใน ประเทศไทย และ ลาว อีกทั้งมีการทำการค้าหินหยกตลอดจนการใช้สิทธิพลโดยตั้งด่านเก็บภาษีจาก พ่อค้าฝิ่นรายอื่น ๆ มาเป็นรายได้อีกด้วย

- การไม่ยอมรับรู้กฎหมายไทย เมื่อเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย โดยมีการปกครองตนเอง และยังคงยึดถือคำสั่งเสมือนที่เคยปกครองกันมาตั้งแต่เป็นกองทัพ จำกัดขอบเขตที่อยู่ ซึ่งยากที่ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่จะเข้าถึง มีวัฒนธรรมและใช้ภาษาของตนเอง จนเกิดสภาพแบบรัฐซ้อนรัฐ

ขอบเขตงานวิจัยชิ้นนี้ จะมุ่งเน้นเฉพาะส่วนปัญหาการเมืองในประเทศไทย ของกลุ่มจีนคณะชาติ (ทจช.) มีจำนวนประมาณ 13,000 คน และปัญหาการเมืองระหว่างประเทศไทย – พม่า และไทย – ไต้หวัน โดยบางส่วนเพื่อประกอบความเข้าใจ โดยเน้นหนักประเด็นการเมืองช่วงรัฐบาลสมัย พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี คนที่ 15 ของไทย อันเป็นช่วงหลังเปิด สัมพันธภาพไทย – กับจีนแผ่นดินใหญ่ที่ได้ประสานการดำเนินการต่อจากรัฐบาลสมัย พล.ต. ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ในปี พ.ศ.2518 และประการสุดท้ายที่สำคัญคือ การแปลงสัญชาติหรือการให้สัญชาติต่อกลุ่มทจช. ที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศ

1.2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1. เพื่อศึกษาปัญหาจากการดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” ระหว่างปี พ.ศ. 2493 -2527

1.2.2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินนโยบายของรัฐบาลไทยต่อกองกำลังทหารจีนคณะชาติ ตั้งแต่อดีตจนถึงปีพ.ศ. 2527

1.2.3. เพื่อศึกษาบทบาทของหน่วยงานองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติ

1.2.4. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหากลุ่มทหารจีนคณะชาติในการดำรงอยู่ในประเทศไทย

1.2.5. เพื่อศึกษาปัจจัยการเมืองภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” จากการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย

1.3. สมมติฐานของการศึกษา

เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานดังนี้

1.3.1. การตั้งถิ่นฐานของทหารจีนคณะชาติในประเทศไทยเป็นไปในลักษณะการลี้ภัยทางการเมือง โดยการเข้ามาอยู่ได้เลือกสรรภูมิประเทศที่เป็นประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ในด้านการทหารในการตั้งรับและการป้องกันตนเอง

1.3.2. นโยบายของประเทศไทย พยายามที่จะผลักดันให้กลุ่มทหารจีนคณะชาติไปตั้งถิ่นฐานให้ไกลจากชายแดนไทย – พม่า อันเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อ สัมพันธไมตรีระหว่างไทยกับพม่า รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาการค้าสิ่งผิดกฎหมายตามแนวชายแดน

1.3.3. จากการดำเนินนโยบายฝ่ายไทยมีความต้องการแปลงสภาพกองทัพที่ถืออาวุธ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อพม่าจัดตั้งเป็นหมู่บ้านป้องกันชายแดนไทย

1.3.4. การแปลงสภาพทางสังคมมุ่งเน้นนโยบายความผสมกลมกลืนรวมถึงการปลูกจิตสำนึกให้เกิดความเป็นคนไทย

1.3.5. หน่วยงานจากทางรัฐบาลไทยที่รับผิดชอบกลุ่มทหารจีนคณะชาติ ในแต่ละช่วงสมัยได้ปรับเปลี่ยนนโยบายตลอดจนวิธีการดำเนินนโยบายต่อกลุ่มคนเหล่านี้ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเมืองภายใน และการเมืองระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

1.4. ขอบเขตและประเด็นการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาผลกระทบด้านการเมืองภายในและต่างประเทศจากการดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ “ ก๊กมินตั๋ง ” ที่ตั้งค่ายทางภาคเหนือของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2493 – 2527 โดยการศึกษาดังกล่าวมุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มกองพล 93 เป็นการศึกษาปัจจัยด้านผลกระทบโดยเน้นด้านการเมืองทั้งภายในและต่างประเทศ พร้อมกันนั้นก็เป็นการศึกษาวิเคราะห์ แผน และนโยบายของรัฐ ที่ส่งผลต่อปัจจัยข้างต้นที่กล่าวมา สำหรับประเด็นการศึกษาอีกประเด็นหนึ่งได้แก่ การนำกรอบความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินที่ได้มาเชื่อมโยงกับปัญหาในการปรับปรุงแผนและนโยบายทางภาครัฐที่พึงมีต่อการดำรงอยู่ของชนกลุ่มน้อยในปัจจุบัน

2. ข้อจำกัดในการศึกษา

ในการศึกษาประเด็นทหารจีนคณะชาติ “ ก๊กมินตั๋ง ” ไม่ค่อย มีผู้ที่สนใจและทำการศึกษาแพร่หลายนัก ฉะนั้นคำราหรือเอกสารที่พอจะนำมาอ้างอิงได้มีไม่มาก ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาส่วนมากจะมาจากการรวบรวมจากการสัมภาษณ์ เอกสารการสัมภาษณ์และเอกสารราชการเป็นส่วนใหญ่

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้แบ่งแหล่งของข้อมูลที่จะทำการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 แหล่งคือ

1) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยในเบื้องต้นนั้นจะเป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งแหล่งของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้มาจาก

- หนังสือตำรา
- รายงานการวิจัย
- จุลสาร วารสาร และเอกสารอื่น ๆ เช่น เอกสารจากทางราชการ เอกสารประกอบการประชุมหรือการสัมมนาทางวิชาการ หนังสือพิมพ์

โดยจากการศึกษาด้านข้อมูลข้างต้นเป็นการเน้นการศึกษาวิจัยตามลักษณะวิธีการประเภทการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) เป็นการแสวงหาความรู้ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ในอดีตมาประมวลและประเมินโดยเฉพาะในการศึกษาวิจัยนี้จะเน้นการศึกษาจากเอกสาร (Documentary data) มาเป็นการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยอีกด้วย

2) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้วางแผนในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) อันเป็นการสัมภาษณ์เพื่อลงในรายละเอียดด้วยการเลือกกลุ่มประชากรตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ทางฝ่ายไทยและฝ่ายจีน (อดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออิสระ)

- ข้าราชการจากสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายอดีตทหารจีนคณะชาติ
- อดีตข้าราชการทหารที่มีประสบการณ์ในการควบคุมดูแลกองกำลังทหารจีนคณะชาติในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การควบคุม ประสานงาน ด้านการจัดสรรที่ดินทำกินหรือด้านการแปลงสัญชาติ ข้าราชการฝ่ายการปกครองในเขตพื้นที่ที่มีอดีตทหารจีนคณะชาติตั้งถิ่นฐานอยู่

- อดีตผู้นำทหารจีนคณะชาติ
- พลเรือนฝ่ายจีนฮ่อในพื้นที่ที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาวจีนฮ่อ
- ชาวจีนฮ่อที่ได้รับการแปลงสัญชาติแล้ว ทำธุรกิจการค้าในเขต อ. เมือง จ. เชียงใหม่

สำหรับคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ร่างแบบสัมภาษณ์ (Guideline Interview) ก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์จริง และในการสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัย จะขอให้เทปบันทึกเสียงเป็นเครื่องมือช่วยในการบันทึกการสัมภาษณ์ด้วย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1. ช่วยให้สามารถศึกษาวิเคราะห์ ประเมินปัญหาจากการศึกษาปัญหาในอดีต จากการค้าขายของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” เพื่อเป็นบทเรียนและบททวนนโยบายของไทยที่มีต่ออดีตทหารจีนคณะชาติ

1.6.2. ช่วยให้ได้ข้อเสนอแนะตลอดจนแนวทางแก้ไขและนำบทเรียนจากกรณีปัจจัยผลกระทบเดิมมาประยุกต์ใช้ในแผนนโยบายความสัมพันธ์ในประเด็นชนกลุ่มน้อยในปัจจุบัน

1.6.3 เป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจ รวมถึงผู้ที่ศึกษาที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้

1.7 นิยามคำศัพท์

1. จีนฮ่อ ถือเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งอาศัยอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันโดยกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความหมายของจีนฮ่อไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการลงทะเบียนและการควบคุมอดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพ พ.ศ. 2528 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนและการควบคุมจีนฮ่ออิสระ พ.ศ. 2533 ไว้ดังนี้

อดีตทหารจีนคณะชาติ หรือ ทชช. หมายถึง “บุคคลตามบัญชีรายชื่อซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุดได้สำรวจและรวบรวมนำเสนอคณะรัฐมนตรี และได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแปลงสัญชาติ และให้สถานะเป็นคนต่างด้าวได้รวม 5 รุ่น จำนวน 13,728 คน เฉพาะผู้ที่ยังมีได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายคนเข้าเมือง และ หมายถึง ผู้สืบสันดานที่เกิดในประเทศไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515” ซึ่งเป็นจีนฮ่อถืออาวุธเป็นอดีตทหารจีนคณะชาติที่ตกค้าง หรือที่รู้จักกันว่า ทหาร “ก๊กมินตั๋ง” กองพล 93

จีนอพยพ หมายถึง “คนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ตั้งแต่ พ.ศ. 2497 - 2504 และไม่มีโอกาสกลับไปประเทศเดิม เนื่องจากเหตุผลทางการเมือง และหมายถึง ผู้สืบสันดานที่เกิดในประเทศไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2516 ” ซึ่งเป็นพวกชาวจีนที่เดิมอาศัยอยู่ใน

มณฑลยูนนานส่วนหนึ่งเป็นครอบครัวของทหารจีนคณะชาติ ที่อพยพหลบหนีติดตามกองทหารเข้ามาอยู่ในประเทศไทย

จีนส่ออิสระ หมายถึง “คนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ภายหลังจากการสำรวจเมื่อปีพ.ศ. 2521 โดยมีได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และ ไม่มีโอกาสกลับไปประเทศเดิมด้วย เหตุผลทางการเมืองและ หมายความว่าผู้สืบสันดานที่เกิดในประเทศไทย แต่ถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยตาม ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการ ปกครอง และกองทัพบก 3 โดยหน่วยเฉพาะกิจที่ 327 ได้ร่วมกันสำรวจ และรวบรวมบัญชีรายชื่อเสนอ คณะรัฐมนตรีและเห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการควบคุมจัดทำทะเบียนประวัติ บัตร ประจำตัว จำนวน 13,536 คน ”

• รัฐกันชน (Buffer State) ความหมายกว้างๆโดยทั่วไป หมายถึง ดินแดนหรือรัฐเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ระหว่างรัฐ 2 รัฐ และรัฐทั้ง 3 มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างต่อเนื่องเพราะมีพรมแดนต่อกัน โดยรัฐสองรัฐมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกัน ก็จะใช้ประโยชน์จากการมีรัฐที่สาม ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ระหว่างกลาง ของรัฐทั้งสองนั้น ให้ทำหน้าที่เป็นรัฐกันชนหรือป้องกันมิให้อีกฝ่ายเข้ามารุกรานได้โดยง่าย

ชนกลุ่มน้อยในรัฐฉาน หมายถึง กลุ่มชนเชื้อชาติไทยใหญ่ที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในรัฐฉานและมี ขบวนการภายใต้ชื่อว่า “สภาฟื้นฟูรัฐฉาน” (Shan State Restoration Council – SSRC) เป็นองค์การทาง การเมือง และ “ กองทัพเมืองไต ” (Mong Tai Army – MTA) เป็นกองกำลังติดอาวุธเคลื่อนไหวต่อต้าน รัฐบาลพม่าในพื้นที่รัฐฉานสหภาพพม่า

สงครามการเมือง (Political Warfare) เป็นวิธีการศึกษาโดยรวมกลยุทธ ปรสภารณจากการพ่ายแพ้คอมมิวนิสต์มาประยุกต์เรียนรู้ขั้นตอนรวมถึงวิธีการของคอมมิวนิสต์ มา เป็นการ ต่อสู้กับคอมมิวนิสต์โดยใช้การเมืองทางการเมืองทหาร

กองกำลังอิสระ (Indipendence Force) เป็นกองกำลังอิสระที่ไม่ขึ้นกับใครปกครองตนเอง หาเลี้ยงชีพกองทัพด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกองกำลังที่ไม่ปฏิบัติตามอำนาจรัฐ อยู่นอกกฎหมาย

กองกำลังกึ่งทหารกึ่งพลเรือน (Irregular Force) เป็นกองกำลังที่แต่งเครื่องแบบเป็นทั้ง แบบทหารและพลเรือน ไม่ได้เป็นกองกำลังประจำชาติใด ซึ่งเป็นกองกำลังแบบ ไม่ถาวร มีวิธีการรบแบบ กองโจร

สงครามลับ (Secret War) เป็นสงครามที่ไม่เปิดเผยหรือเรียกว่าสงครามลับนั่นเอง โดย สงครามเช่นนี้ UN (องค์การสหประชาชาติ) จะตั้งยกเลิกเพราะถือเป็นการรุกราน คล้ายสงคราม กองโจร แต่ส่วนใหญ่จะมีชาติมหาอำนาจหนุนหลัง